

Beleggingsvorm dynamisch

a) Samenvatting

Beleggingsdoelstelling

De beleggingsvorm (lifecycle) Dynamisch binnen de producten Persoonlijk Pensioen Plan en Pensioen Continu Plan (hierna het product) promoot bewust ecologische en/of sociale kenmerken door:

- Het hanteren van beperkingen voor beleggingen op het gebied van omstreden activiteiten en/of gedrag.

- Het selecteren van ondernemingen waarin wordt belegd, op basis van het naleven van regels op het gebied van goed bestuur, het eerbiedigen van mensenrechten en arbeidsrechten, milieubescherming en het bestrijden van omkoping en corruptie.

- Het bij de selectie van de beleggingen streven naar een lagere koolstofintensiteit voor de beleggingen in verschillende soorten aandelen en hoogwaardige bedrijfsobligaties ten opzichte van de verschillende benchmarks voor deze categorieën.

- Het doen van *duurzame beleggingen* die bijdragen aan een ecologische- of sociale doelstelling. Een deel van de *duurzame beleggingen* met een ecologische doelstelling is afgestemd op de EU-taxonomie (het Europese raamwerk met eisen waaraan een belegging moet voldoen om 'ecologisch duurzaam' genoemd te kunnen worden).

Het deel van de beleggingen in dit product dat is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot is 90%:

- 30% omvat *duurzame beleggingen* met ecologische of sociale doelstellingen, waarvan minimaal 1% is afgestemd op de EU-taxonomie.

- 60% omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

De overige 10% van de beleggingen zijn niet afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken en zijn ook geen *duurzame beleggingen*.

Duurzame beleggingen

- Dit product heeft geen *duurzame beleggingen* als doelstelling (dat wil zeggen dat het product niet beoogt om volledig in *duurzame beleggingen* te beleggen), maar het minimumaandeel *duurzame beleggingen* is 30%.

- De belangrijkste ongunstige effecten op duurzaamheid van de beleggingen (in het Engels 'Principle Adverse Indicators' of 'PAI-indicatoren') worden meegenomen bij de vaststelling van *duurzame beleggingen*, en ook kwalitatief via het beleggingsbeleid van dit product.

- Ondernemingen die wereldwijd geaccepteerde normen schenden (waaronder de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de UN Guiding Principles on Business and Human Rights and Global Compact) worden uitgesloten van de kwalificatie *duurzame belegging*.

Het aandeel *duurzame beleggingen* in dit product wordt gemeten naar het totaal belegd vermogen van alle beleggers in dit product. Omdat het product een lifecycle belegging betreft is de verdeling over de verschillende beleggingen binnen dit product verschillend per leeftijdscategorie. Het aandeel *duurzame beleggingen* wordt voor een individuele belegger lager naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt.

Beleggingsstrategie

Door actieve beleggingskeuzes te maken, verwacht de beheerder van de beleggingen van dit product (Goldman Sachs Asset Management) een beter resultaat te halen dan de benchmark. De beheerder heeft van ons een mandaat gekregen om binnen het vastgestelde duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen, een vergaande duurzaamheidsselectie te maken ten behoeve van een duurzamere beleggingsportefeuille, omdat binnen de beleggingsstrategie een ruime afwijking van de index is toegestaan. Tevens kan het benutten van duurzaamheidskansen een bron van extra rendement zijn ten opzichte van de benchmark.

Om de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot te realiseren, passen we het volgende toe:

1. Duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen -

Op grond van ons *duurzaam beleggingsbeleid* voor lifecycle beleggen zijn er beperkingen van toepassing voor omstreden activiteiten en/of gedrag. Dit zijn beperkingen op het gebied van beleggingen in (omstreden) wapens, tabak, fossiele brandstoffen en schendingen van internationale normen zoals bepaald in richtlijnen van de VN (UN Global Compact) en de OESO.

2. ESG-Integratie - Het rekening houden met milieu -, sociale

-en bestuurlijke (ESG) criteria maakt standaard onderdeel uit van het beleggingsproces. Bij het beoordelen van ondernemingen en projecten waarin wordt belegd op basis van een kwantitatieve en diepgaande analyse, worden ESG-criteria structureel meegenomen. Ondernemingen die een positieve milieu en/of sociale bijdrage leveren worden daarmee in het selectieproces meegenomen.

3. Actief eigenaarschap - Voor dit product geldt dat de door ons vastgestelde eisen voor het uitoefenen van stemrecht en engagement van toepassing zijn.

4. SFDR-classificatie - We streven er naar te beleggen in onderliggende fondsen die ecologische en/of sociale kenmerken promoten of een duurzame beleggingsdoelstelling hebben.

De vermogensbeheerder rapporteert over de toepassing van de normatieve criteria aan NN door opgave van uitgesloten ondernemingen of landen op basis van de verschillende uitsluitingsgronden. De vermogensbeheerder rapporteert over de gemiddelde gewogen score qua koolstofintensiteit voor de beleggingen in aandelen en hoogwaardige bedrijfsobligaties ten opzichte van de verschillende benchmarks voor deze categorieën. De vermogensbeheerder rapporteert ook het percentage *duurzame beleggingen* en het percentage op taxonomie afgestemde *duurzame beleggingen*. Over het uitoefenen van stemrechten en engagement wordt daarnaast door de vermogensbeheerder aan NN en publiekelijk gerapporteerd ([hier](#) vind je daar meer over).

Werkwijze vermogensbeheerder

De vermogensbeheerder screent beleggingen die in aanmerking komen vooraf op basis van de normatieve criteria voor verantwoord beleggen. De vermogensbeheerder hanteert daarnaast een systematische aanpak om te controleren of de beleggingen blijven voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken.

De vermogensbeheerder gebruikt verschillende methodes om ESG-overwegingen in te passen in de selectie van beleggingen, waarbij hij gebruik kan maken van externe databronnen als aanvulling op intern onderzoek naar milieu- en/of sociale kenmerken. Hiervoor maakt de vermogensbeheerder gebruik van meerdere externe leveranciers.

Het integreren en beheren van duurzaamheidsrisico's en -kansen maakt standaard onderdeel uit van het due diligence-proces van de vermogensbeheerder.

Voor dit product geldt dat de door ons vastgestelde eisen voor het uitoefenen van stemrecht en engagement van toepassing zijn. Met engagement worden ondernemingen aangemoedigd om ESG-kwesties aan te pakken en positieve veranderingen door te voeren. Het daadwerkelijk uitoefenen van stemrechten en engagement gebeurt door de vermogensbeheerder.

b) Geen duurzame beleggingsdoelstelling

Dit financiële product promoot ecologische of sociale kenmerken, maar heeft geen duurzame beleggingsdoelstelling.

Hoewel dit product geen *duurzame beleggingen* als doelstelling heeft (dat wil zeggen dat het product niet beoogt om volledig in *duurzame beleggingen* te beleggen), zal het minimaal aandeel *duurzame beleggingen* 30% zijn. Het minimumpercentage *duurzame beleggingen* afgestemd op de EU-taxonomie bedraagt 1%.

Hoe is rekening gehouden met de indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren?

Dit product houdt rekening met de belangrijkste indicatoren voor ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren, zowel op ecologisch als op sociaal gebied. De belangrijkste ongunstige effecten (in het Engels 'Principle Adverse Indicators' of 'PAI-indicatoren') worden meegenomen door de toepassing van de hierboven beschreven 'geen ernstige afbreuk doen aan'-beoordeling bij de vaststelling van *duurzame beleggingen*, en ook kwalitatief via het beleggingsbeleid binnen dit product.

Met betrekking tot het in aanmerking nemen van de PAI-indicatoren binnen de 'geen ernstige afbreuk doen aan'-beoordeling van een onderneming of project, is een interne kwantitatieve of kwalitatieve drempelwaarde voor ernstige afbreuk vastgesteld voor de 14 verplichte PAI-indicatoren.

Voor de ondernemingen of projecten waarin wordt belegd, wordt aan de hand van informatie van een externe gegevensverstrekker beoordeeld of deze worden overschreden.

Deze drempels voor het ernstige afbreuk doen zijn vastgesteld op een relatieve of absolute basis voor elke PAI-indicator, afhankelijk van de beoordeling van de slechtst presterende investeringen met betrekking tot die PAI-indicatoren.

Wanneer voor een specifieke PAI-indicator geen gegevens beschikbaar zijn, wordt een geschikte vervangende maatstaf gebruikt. Als PAI-gegevens (indien relevant) helemaal niet beschikbaar zijn om de 'geen ernstige afbreuk doen aan' beoordeling van een onderneming of project te voltooien, wordt een dergelijke onderneming of project over het algemeen uitgesloten als duurzame belegging.

In de jaarverslagen van de mixfondsen waarin voor dit product wordt belegd, wordt informatie verstrekt over de wijze waarop de mixfondsen indicatoren voor ongunstige effecten in aanmerking hebben genomen. Deze jaarverslagen zijn [hier](#) te vinden. Ook in de jaarlijkse duurzaamheidsrapportage van de beleggingsvorm Dynamisch zal hierover informatie worden verstrekt. Die rapportage is [hier](#) te vinden.

Hoe zijn de duurzame beleggingen afgestemd op de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten?

Voor de beleggingen binnen dit product worden ondernemingen geïdentificeerd die zich bij hun bedrijfsuitoefening niet gedragen in overeenstemming met wereldwijde normen (waaronder de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, de beginselen van de VN voor Bedrijfsleven en Mensenrechten en het Global Compact van de VN). Na deze beoordeling worden alle ondernemingen die deze wereldwijde normen zouden schenden uitgesloten als duurzame belegging.

c) Welke ecologische en/of sociale kenmerken promoot dit financiële product?

Dit product promoot bewust ecologische en/of sociale kenmerken door:

- **Het hanteren van beperkingen voor beleggingen op het gebied van omstrede activiteiten en/of gedrag.** Voor de selectie van beleggingen hebben we een duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen vastgesteld ([hier](#) vind je daar meer over). Dit betekent dat niet wordt belegd in ondernemingen die een bepaald percentage van hun omzet halen uit activiteiten die verband houden met (omstreden) wapens, tabak en bepaalde fossiele brandstoffen. Verder wordt er niet belegd in landen waarvoor de Veiligheidsraad van de Verenigde Naties een wapenembargo heeft afgekondigd, en in landen op de lijst van de Financial Action Task Force, waarvoor een 'Call for Action' geldt (de zogenaamde 'zwarte lijst').

- **Het selecteren van ondernemingen waarin wordt belegd, op basis van het naleven van regels op het gebied van goed bestuur, het eerbiedigen van mensenrechten en arbeidsrechten, milieubescherming en het bestrijden van omkoping en corruptie.** Voor de selectie van beleggingen wordt beoordeeld in welke mate ondernemingen handelen in overeenstemming met relevante wetgeving en internationaal erkende normen, waaronder: de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen, de beginselen van de VN voor Bedrijfsleven en Mensenrechten en het Global Compact van de VN.

Er is een proces ingericht om van ondernemingen na te gaan of ze betrokken zijn bij slechte of omstreden bestuurspraktijken en deze te toetsen aan de wereldwijde normen. Daarbij wordt gebruik gemaakt van meerdere externe gegevensverstrekkers.

- **Het bij de selectie van de beleggingen streven naar een lagere koolstofintensiteit** voor de (directe) beleggingen in wereldwijde aandelen ontwikkelde markten, aandelen opkomende markten en small cap aandelen ten opzichte van de verschillende benchmarks voor deze categorieën. Hetzelfde geldt voor de directe beleggingen in hoogwaardige bedrijfsobligaties (met uitzondering van zogenaamde Green en Social bonds).

- **Het doen van duurzame beleggingen die bijdragen aan een ecologische of sociale doelstelling** uitgaande van de productbijdrage van een onderneming of project waarin wordt belegd (op basis van de activiteiten van de onderneming of het project) of de operationele bijdrage (daarbij wordt gekeken naar de wijze van bedrijfsvoering van de onderneming of het project). Een deel van de *duurzame beleggingen* met een ecologische doelstelling is afgestemd op de EU-taxonomie.

d) Beleggingsstrategie

Door actieve beleggingskeuzes te maken, verwacht de beheerder van de beleggingen van dit product (Goldman Sachs Asset Management) een beter resultaat te halen dan de benchmark. De benchmark is een verzameling van financiële producten, zoals de AEX-index of de MSCI World-Index. De beheerder heeft van ons een mandaat gekregen om binnen het vastgestelde duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen, een vergaande duurzaamheidsselectie te maken ten behoeve van een duurzamere beleggingsportefeuille, omdat binnen de beleggingsstrategie een ruime afwijking van de index is toegestaan. Ook kan het benutten van duurzaamheidskansen een bron van extra rendement zijn in ten opzichte de benchmark.

Om de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot te realiseren, passen we het volgende toe:

1. Duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen - Op grond van ons duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen zijn er beperkingen van toepassing voor wat betreft omstreden activiteiten en/of gedrag. Dit zijn beperkingen op het gebied van beleggingen in (omstreden) wapens, tabak, fossiele brandstoffen en schendingen van internationale normen zoals bepaald in richtlijnen van de VN (UN Global Compact) en de OESO.

2. ESG-Integratie - Het rekening houden met milieu -, sociale -en bestuurlijke (ESG) criteria maakt standaard onderdeel uit van het beleggingsproces. Bij het beoordelen van ondernemingen en projecten waarin wordt belegd op basis van een kwantitatieve en diepgaande analyse, worden ESG-criteria structureel meegenomen. Ondernemingen die een positieve milieu en/of sociale bijdrage leveren worden daarmee in het selectieproces meegenomen.

3. Actief eigenaarschap - Voor dit product geldt dat de door ons vastgestelde eisen voor het uitoefenen van stemrecht en engagement van toepassing zijn. Met stemmen wordt invloed uitgeoefend op het beleid van een onderneming en wordt het bestuur van een onderneming ter verantwoording geroepen om bij besluitvorming ook rekening te houden met sociale aspecten en milieuoverwegingen. Met engagement worden ondernemingen aangemoedigd om ESG-kwesties aan te pakken en positieve veranderingen door te voeren.

4. SFDR classificatie - We streven er naar te beleggen in onderliggende fondsen die ecologische en/of sociale kenmerken promoten of een duurzame beleggingsdoelstelling hebben.

Wat is het beoordelingsbeleid voor praktijken op het gebied van goed bestuur van de ondernemingen waarin is belegd?

Het beoordelingsbeleid is erop gericht om ondernemingen te identificeren, te bestuderen, te evalueren en te volgen

- die door externe gegevensverstrekkers zijn aangemerkt als ondernemingen die de beginselen van het Global Compact van de Verenigde Naties (UNGC), de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de VN-richtlijnen inzake het bedrijfsleven en mensenrechten schenden of hier anderszins niet op zijn afgestemd, én

- met zeer omstreden activiteiten en/of gedrag (waaronder op het gebied van governance, arbeidsrechten en naleving van belastingwetgeving).

Na het bestuderen van deze externe gegevens worden ondernemingen waar sprake is van een aanhoudende en ernstige overtreding en/of die geen goede bestuurspraktijken hanteren en onvoldoende initiatief nemen om dit te herstellen, uitgesloten van dit product. Deze lijst van ondernemingen wordt halfjaarlijks herzien.

Het is mogelijk dat de beheerder van de beleggingen van dit product niet in staat is om na elke halfjaarlijkse beoordeling direct beleggingen te verkopen die van dit product moeten worden uitgesloten (bijvoorbeeld als gevolg van liquiditeitsproblemen of om andere redenen buiten de controle van de beheerder), maar de beheerder zal ernaar streven om zo snel mogelijk op een ordelijke manier en in het belang van de aandeelhouders te desinvesteren.

e) Aandeel beleggingen

Dit product belegt volledig in beleggingsfondsen. Het deel van de beleggingen in dit product dat is afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken die worden gepromoot is 90%.

- 30% omvat *duurzame beleggingen* met ecologische of sociale doelstellingen, waarvan minimaal 1% is afgestemd op de EU-taxonomie.

- 60% omvat beleggingen die zijn afgestemd op de ecologische of sociale kenmerken die niet als duurzame belegging kwalificeren.

De overige 10% van de beleggingen zijn niet afgestemd op de ecologische en/of sociale kenmerken en zijn ook geen *duurzame beleggingen*.

Het aandeel *duurzame beleggingen* in dit product wordt gemeten naar het totaal belegd vermogen van alle beleggers in dit product. Omdat het product een lifecycle belegging betreft is de verdeling over de verschillende beleggingen binnen dit product verschillend per leeftijdscategorie. Het aandeel *duurzame beleggingen* wordt voor een individuele belegger lager naarmate de pensioenleeftijd dichterbij komt (het aandeel beleggingen afgestemd op ecologische en/of sociale kenmerken zal niet afnemen). Dit komt omdat het beleggings- en renterisico wordt afgebouwd en er steeds meer in fondsen wordt belegd die deze risico's verkleinen. Hieronder is ter indicatie per risicoprofiel voor een aantal leeftijden het percentage *duurzame beleggingen* opgenomen:

Risicoprofiel	Risicoafbouw	Aandeel duurzame beleggingen		
		55 jaar of jonger	60 jaar	67 jaar
Voorzichtiger+	Vaste uitkering	30%	21%	9%
Voorzichtiger	Vaste uitkering	30%	27%	17%
	Variabele uitkering (15%)	30%	30%	22%
Gebalanceerd	Vaste uitkering	30%	30%	21%
	Variabele uitkering (15%)	30%	30%	23%
	Variabele uitkering (30%)	30%	30%	28%
Ambitieuzer	Vaste uitkering	30%	30%	22%
	Variabele uitkering (15%)	30%	30%	23%
	Variabele uitkering (30%)	30%	30%	28%
	Variabele uitkering (45%)	30%	30%	23%
Ambitieuzer+	Vaste uitkering	30%	30%	23%
	Variabele uitkering (15%)	30%	30%	23%
	Variabele uitkering (30%)	30%	30%	28%
	Variabele uitkering (45%)	30%	30%	23%
	Variabele uitkering (60%)	30%	30%	22%

f) Monitoring van ecologische of sociale kenmerken

Om de ecologische of sociale kenmerken die binnen dit product worden gepromoot te realiseren, wordt ons duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen toegepast ([hier](#) vind je daar meer over). Beleggingen die in aanmerking komen worden vooraf gescreend op de normatieve criteria.

De vermogensbeheerder hanteert een systematische aanpak om te controleren of de beleggingen blijven voldoen aan de ecologische of sociale kenmerken. De vermogensbeheerder kan hiervoor gegevens van externe verstrekkers gebruiken. Onderdeel van deze systematische aanpak is onafhankelijk toezicht dat binnen de vermogensbeheerder wordt uitgevoerd en een Compliance-functie die de verantwoordelijkheid heeft om advies te geven over het oplossen van inbreuken.

De vermogensbeheerder rapporteert over de toepassing van de normatieve criteria aan NN door opgave van uitgesloten uitgevende ondernemingen of landen op basis van de verschillende uitsluitingsgronden. De vermogensbeheerder rapporteert over de gemiddelde gewogen score qua koolstofintensiteit voor de beleggingen in aandelen en hoogwaardige bedrijfsobligaties ten opzichte van de verschillende benchmarks voor deze categorieën. De vermogensbeheerder rapporteert ook het percentage *duurzame beleggingen* en het percentage op taxonomie afgestemde *duurzame beleggingen*. Over uitgeoefende stemrechten en het uitgevoerde engagement wordt daarnaast door de vermogensbeheerder aan NN en publiekelijk gerapporteerd ([hier](#) vind je daar meer over).

g) Methodologieën van ecologische of sociale kenmerken

De vermogensbeheerder gebruikt verschillende methodes om te meten hoe de door dit product gepromote ecologische of sociale kenmerken worden behaald:

- Voor het toepassen van ons duurzaam beleggingsbeleid voor lifecycle beleggen worden beleggingen die in aanmerking komen vooraf gescreend op basis van een uitsluitingenlijst. Deze lijst bestaat uit ondernemingen of landen die zich niet houden aan de normatieve criteria van het verantwoord beleggen beleid.

- Voor het streven naar een lagere koolstofintensiteit, wordt gebruik gemaakt van de gemiddelde gewogen score qua koolstofintensiteit voor de (directe) beleggingen in wereldwijde aandelen ontwikkelde markten, aandelen opkomende markten en small cap aandelen ten opzichte van de verschillende benchmarks voor deze categorieën. En van de gemiddelde gewogen score qua koolstofintensiteit voor de directe beleggingen in hoogwaardige bedrijfsobligaties (met uitzondering van Green en Social bonds) ten opzichte van de benchmark voor deze categorie.

- Om te bepalen of er sprake is van een duurzame belegging wordt beoordeeld of er een bijdrage is aan een ecologische en/of sociale doelstelling via een product- of operationele bijdrage. Voor een productbijdrage wordt gekeken naar:

- i) het deel van de omzet van een onderneming of project waarin wordt belegd, dat wordt verkregen uit activiteiten die zich toelagen op een duurzame ecologische en/of sociale doelstelling (dit kunnen milieu en/of sociale doelstellingen op alle terreinen zijn),
- ii) de afstemming van een product op een duurzame ontwikkelingsdoelstelling (Sustainable Development Goal, of SDG),
- iii) best-in-class score met betrekking tot milieu- en/of maatschappelijke kansentema's zoals vastgesteld door een externe gegevensverstrekker, of
- iv) het percentage van op de EU-taxonomie afgestemde omzet van de onderneming of het project waarin wordt belegd.

Voor een operationele bijdrage wordt bij de bedrijfsuitoefening van de onderneming of het project gekeken naar de promotie van de klimaattransitie (milieu), inclusieve groei (maatschappij), operationele afstemming op een ecologische- of sociale SDG, of de toepassing van een best-in-class score met betrekking tot milieu- en/of maatschappelijke kansentema's).

- Het deel van de beleggingen met een ecologische doelstelling dat is afgestemd op de EU-taxonomie, draagt bij aan de mitigatie van klimaatverandering (zoals bedoeld in artikel 10 van de EU-taxonomie verordening).

h) Databronnen en -verwerking

De vermogensbeheerder maakt gebruik van externe databronnen als aanvulling op intern onderzoek naar ecologische- en/of sociale kenmerken. Hiervoor wordt gebruikgemaakt van meerdere externe dataleveranciers (zoals MSCI, Sustainalytics en ISS) en van publieke informatie die beschikbaar is via webpagina's (zoals van de Verenigde Naties en van de Financial Action Task Force). Om te bepalen in hoeverre een groene obligatie ('Green bond') is afgestemd op de EU-taxonomie wordt gekeken naar openbaar beschikbare documentatie van de uitgevende instelling en het oordeel van een onafhankelijke tweede organisatie, zoals Sustainalytics of ISS.

Om de kwaliteit van de gegevens te waarborgen maakt onze vermogensbeheerder gebruik van een beheersysteem voor gegevens (waarbij zaken als herkomst en goedkeuring van de data worden vastgelegd) en hanteert onze vermogensbeheerder regels om de kwaliteit in elke fase van het proces te bewaken. Gegevens van externe dataleveranciers worden rechtstreeks ingelezen in de beheersystemen van onze vermogensbeheerder, waarmee het duurzame beleggingsbeleid verder wordt uitgevoerd.

Bij de selectie van de beleggingen in wereldwijde aandelen ontwikkelde markten, wordt gebruik gemaakt van gegevens over koolstofemissies. De gegevens voor koolstofemissies Scope 1 en 2 zijn voor ongeveer 2% vastgesteld met behulp van schattingsmodellen die de externe dataleverancier hanteert. De gegevens voor koolstofemissies Scope 3 zijn volledig vastgesteld met behulp van schattingsmodellen die de externe dataleverancier hanteert.

- Bij de selectie van de beleggingen in aandelen opkomende markten en small cap aandelen, wordt gebruik gemaakt van gegevens over koolstofemissies. De gegevens voor koolstofemissies Scope 1 en 2 zijn voor ongeveer 70% vastgesteld met behulp van schattingsmodellen die de externe dataleverancier hanteert. De gegevens voor koolstofemissies Scope 3 zijn volledig vastgesteld met behulp van schattingsmodellen die de externe dataleverancier hanteert.

De gegevens die worden gebruikt om te bepalen in hoeverre een groene obligatie is afgestemd op de EU-taxonomie, zijn voor het grootste gedeelte vastgesteld met behulp van schattingsmodellen die de externe dataleverancier hanteert.

i) Methodologische en databeperkingen

De onderstaande databeperkingen worden onderkend:

- Beschikbare gegevens zijn van nature van terugblikkende aard en komen met vertraging beschikbaar. Dit betekent dat de gegevens die op enig moment beschikbaar zijn, geen afspiegeling zijn van de meest recente beschikbare gegevens.

- Er wordt vertrouwd op gegevens die afkomstig zijn van derden; daarbij bestaat een risico dat deze derde partijen verkeerde gegevens verstrekken.

- Er zijn verschillende ESG-indicatoren die in algemene zin worden beschouwd als een weerspiegeling van de ESG-prestaties van een onderneming. Maar deze zijn niet voor elke sector even relevant. Bovendien is het mogelijk dat ESG-indicatoren niet van materieel belang zijn voor de ESG-prestaties van een bepaalde onderneming.

Vanwege deze beperkingen, worden gegevensproviders zorgvuldig geselecteerd. Dit gebeurt mede op basis van referenties van gerenommeerde partijen. Dit zijn partijen die in de branche bekend staan om hun expertise en geloofwaardigheid. Daarnaast worden meerdere gegevensbronnen toegepast om de afhankelijkheid van één gegevensleverancier te beperken.

De vermogensbeheerder voert ook interne analyses uit op de kwaliteit en dekking van de data. Tot slot worden de ESG-prestaties van een onderneming door de analisten van de vermogensbeheerder zelf op materialiteit beoordeeld.

j) Due diligence

Het integreren en beheren van duurzaamheidsrisico's en -kansen maakt standaard onderdeel uit van het due diligence-proces van de vermogensbeheerder. Dat geldt ook voor dit product. Daarbij worden de uitgangspunten gehanteerd zoals genoemd onder sub d). De verantwoordelijkheid hiervoor ligt bij de beleggingsteams (eerste lijn) van de verschillende fondsen. Risicomanagement (tweede lijn) heeft de verantwoordelijkheid om de gesignaleerde duurzaamheidsrisico's te beheren door middel van toezicht en in te grijpen bij de eerste lijn als duurzaamheidsrisiconiveaus en/of specifieke statistieken hun vooraf vastgestelde drempels overschrijden.

De vermogensbeheerder maakt daarnaast gebruik van interne monitoringsystemen om de beleggingen te controleren aan de hand van richtlijnen die zijn opgesteld om naleving van duurzaamheidsindicatoren te waarborgen.

k) Engagementbeleid

Voor dit product geldt dat de door ons vastgestelde eisen voor het uitoefenen van engagement van toepassing zijn. In ons [Duurzaam beleggingsbeleid lifecycle beleggen](#) vind je daar meer informatie over. Hierin staat ook beschreven wat wij doen als wij zien dat er sprake is van omstreden gedrag of activiteiten binnen een onderneming waarin is belegd. Het daadwerkelijk uitoefenen van engagement gebeurt door de vermogensbeheerder.

Gepubliceerd op 4 december 2024 (vorige publicatiedatum 30 december 2022). Gewijzigd vanwege een update van het beleggingsbeleid en enkele redactionele verbeteringen.